

Kommittédirektiv

Tilläggsdirektiv till Utredningen om hållbarhetsredovisning (Ju 2021:06)

Beslut vid regeringssammanträde den 1 december 2022

Ändring i uppdraget

Kommittédirektiven Genomförande av EU-direktiv om offentlig land-för-land-rapportering och några frågor om års- och koncernredovisningar beslutades den 17 juni 2021 (dir. 2021:46). Uppdraget enligt de direktiven redovisades i juni 2022 i delbetänkandet Inkomstskatterapporter och några redovisningsfrågor (SOU 2022:29).

Genom tilläggsdirektiv den 28 april 2022 fick den särskilda utredaren också i uppdrag att ta ställning till hur förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2013/34/EU, direktiv 2004/109/EG, direktiv 2006/43/EG och förordning (EU) nr 537/2014 vad gäller företagens hållbarhetsrapportering ska genomföras i Sverige (dir. 2022:34).

Ett EU-direktiv om en jämnare könsfördelning bland styrelseledamöterna i börsnoterade företag har nyligen antagits.

Den särskilda utredaren får nu också i uppdrag att

- ta ställning till hur direktivet om en jämnare könsfördelning i bolagsstyrelser ska genomföras i Sverige, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Utredningstiden ligger fast. Uppdraget ska alltså redovisas senast den 1 juni 2023.

Uppdraget att anpassa svensk rätt till EU-direktivet om en jämnare könsfördelning bland styrelseledamöterna i börsnoterade företag

Europaparlamentet och rådet antog nyligen direktivet om en jämnare könsfördelning bland styrelseledamöter i börsnoterade företag och därmed sammanhängande åtgärder. Direktivet handlar om hur styrelseledamöter i börsbolag ska tillsättas. Mikroföretag samt små och medelstora företag är undantagna från direktivets tillämpningsområde (artikel 2).

I Sverige tillsätts styrelseledamöter i aktiebolag i enlighet med reglerna i aktiebolagslagen (2005:551). I bolag med ett visst antal anställda har också de anställda rätt att utse ledamöter i styrelsen enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda. De börsnoterade bolagen tillämpar vid sidan av lagstiftningen också Svensk kod för bolagsstyrning, utarbetad av Kollegiet för svensk bolagsstyrning. Koden bygger på principen ”följ eller förklara”. Enligt koden ska en jämn könsfördelning eftersträvas bland styrelseledamöterna. De börsnoterade bolagen ska enligt årsredovisningslagen (1995:1554) i sin årsredovisning lämna upplysningar om fördelningen mellan kvinnor och män bland styrelseledamöter.

Enligt det nya EU-direktivet ska medlemsstaterna säkerställa att de börsnoterade bolagen omfattas av målsättningen att det underrepresenterade könet senast den 30 juni 2026 ska inneha minst 33 procent av styrelseposterna (artikel 5.1). Medlemsstaterna kan i stället ha en målsättning om 40 procent som endast avser icke-verkställande styrelseledamöter. De bolag som inte når upp till den valda målsättningen ska justera processen för urval av kandidater för tillsättning eller val till poster som styrelseledamot (artikel 6). Det ska vara möjligt för medlemsstaterna att tillämpa de kvantitativa målen separat för aktieägarrepresentanter och arbetstagarrepresentanter (se skäl 33, jfr artikel 12.2).

Direktivet innehåller också bestämmelser om att bolagen årligen ska lämna uppgifter om könsrepresentationen i sina styrelser (artikel 7). De bolag som inte når upp till målsättningen ska förklara varför de inte gör det och redogöra för vilka åtgärder som vidtas för att nå målet.

Medlemsstaterna ska införa effektiva, proportionerliga och avskräckande sanktioner för överträdelse av direktivets regler (artikel 8).

Slutligen ska medlemsstaterna utse ett eller flera organ för att främja, analysera, övervaka och stödja en jämn könsfördelning i bolagsstyrelser (artikel 10).

Direktivet ska ha genomförts senast två år från ikraftträdandet (artikel 11). Medlemsstaterna har emellertid möjlighet att under vissa förhållanden skjuta upp tillämpningen av direktivets bestämmelser om tillsättningsförfarandet för styrelseledamöter (artikel 12). Möjligheten till uppskjuten tillämpning finns bl.a. så länge som minst 25 procent av alla poster som styrelseledamot i börsnoterade företag i medlemsstaten innehas av det underrepresenterade könet. Tillämpningen av rapporteringsskyldigheten enligt artikel 7 får skjutas upp endast om det finns en sådan skyldighet i nationell lagstiftning.

Regeringen bedömer att Sverige har möjlighet att skjuta upp tillämpningen av direktivets bestämmelser om tillsättningsförfarandet. Utredningsuppdraget omfattar därmed inte denna del av direktivet.

Utredaren ska därför

- ta ställning till hur direktivet om en jämnare könsfördelning i bolagsstyrelser – i de delar som inte omfattas av möjligheten till uppskjuten tillämpning – ska genomföras i Sverige, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Kontakter och redovisning av uppdraget

Utredaren ska följa genomförandet av det nya EU-direktivet i de nordiska länderna och i de övriga länder som utredaren bedömer vara av intresse i sammanhanget.

Utredaren ska dokumentera och redovisa författningsförslagen i förhållande till det nya EU-direktivet i en jämförelsetabell.

Utredningstiden ligger fast. Uppdraget ska alltså redovisas senast den 1 juni 2023.

(Justitiedepartementet)